

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC DIN JUD. ARAD

Sedința comitetului executiv al partidului național-țărănesc

EXPUNEREA D-LUI ION MIHALACHE

Sedința de Sâmbătă a comitetului central executiv, d. Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc, a făcut următoarea expunere:

Onorat comitet Executiv Central, sunt de datoria mea să atrag atenția d-voastră, că, începând de acum veți vedea din desbateri ce vor urma, această sedință are o importanță deosebită.

Din această sedință va trebui să plecăm cu orientări precise pe cartografia politică pe care se desprinde programul de acțiune al partidului. Fie că acest program va desfășura în opera de guvernare ce se anunță destul de curând, date fiind conjuncturile politice, fie că acest program are a desfășura în lupta de opoziție, fiind adversitățile noastre numeroase. Va trebui să ne despărțim pe deplin orientați asupra jalelor importante depe câmpul politic țării. Va trebui apoi să luăm unele hotărâri cu caracter general care privesc mișcările noastre. În al treilea rând avem, domnilor, să ne despărțim într-o atmosferă sufletească potrivită rolului și misiunii ce avem de împlinit. Condițiunile în care se va desfășura acțiunea noastră vor fi foarte aspre. Adversități numeroase se ridică în calea noastră.

Prima va trebui dusă cu dârzenie, curaj și pentru aceasta se cere un climat de desăvârșită încredere în noi față de alții și de desăvârșită încredere în conducerea noastră (aplauze) de desăvârșită încredere de acțiune.

Domnilor, țin să întipăresc, din punctul de vedere al locului, în mintea fiecăruia o îngere profundă ce o am, că noi mult valorează o acțiune unitară pe o linie eventual greșită, decât o acțiune divergentă pe o linie mai bine chibzuită. (aplauze îndelungite).

Acțiune unitară

Pentru a obține efecte maxime dintr-o acțiune unitară, încrederea în conducerea care știe să vorbească în numele unanimității partidului. Adversitățile să ne vină numai din față, să nu avem în spate nici o împiedicare și nici o dreapta, nici din stânga, nici din spate, pentru ca privirea și mișcarea noastră să fie înainte și numai înainte (aplauze).

Domnilor, ce ne călăuzește în acțiunea noastră?

A veni la guvern, ca să realizăm programul cu metoda noastră constituțională, fixată de congresul și forurile noastre, în condițiuni care să ne dea conștiința

renovre a țării.

Domnilor, cu această deviză am primit să-mi asum — acum doi ani și ceva — răspunderea preșidenției partidului după ce am

D. ION MIHALACHE

asumării răspunderii, nedescoperind Coroana ținând seama de obstacole și realități, pentru a crușa eforturile inutile, având însă toată hotărârea și spiritul de jertfă pentru împlinirea telurilor și misiunii ce au creat partidul național-țărănesc ca necesitate organică de

fost încredințat de unanimitatea dv. că voi fi sprijinit în mod necondiționat pe această linie.

Cu această asigurare, primind sarcina ce mi s'a încredințat, m'am silit să nu mă îndepărtez de la liniile fixate de către forurile partidului.

Succesele național-țărăniste în alegerile parțiale

Domnilor, avem azi guvernul cel mai slab pe care l'a avut istoria țării cel puțin de atunci de când ne mișcăm noi în viața politică, dela război încoace. E un guvern care a rupt contactul cu țara. Unde se prezintă e înfrânt. Ultima înfrângere, citez ziarul, a avut-o în jud. Cetatea Albă. Omagiez pe prietenul Jacobescu pentru rezultatele pe care le-a avut în alegerile comunale. Nu mai vorbesc de înfrângerile dela Mehedintzi, în condiții cari nu mai sunt condiții de lupte electorale. Cei cari au făcut aceste campanii știu bine că ele au fost asemănătoare cu războiul și că cei cari au plecat la ele, au plecat cu sentimentul că merg pe front: se înarmau ca pentru front și și luau măsuri de siguranță ca pe front. Aparatul de stat, jandarmeria, armata, magistratura, toți erau puși la dispoziția unei organizații a-

narhice; noi înșine a trebuit să răspundem tot cu măsuri anarhice, dar cari singure au impus intrarea în legalitate înfrângând și guvernul și opoziția. Lucrul s'ar repeta sub alt aspect, dar depășind cu aproape șapte mii de voturi, guvernul sigur de victorie, la alegerile dela Hunedoara. Omagiez aci pe cei doi reușiți ai noștri, pe d. dr. Lupu și Gniță Pop (aplauze).

Dați-mi voie însă, să omagiez în măsură egală țărănimea dela Mehedintzi și Hunedoara, și pe toți prietenii noștri cari la un ordin de mobilizare au sărit și prin eelanul și hotărârea lor au determinat rezultatele strălucite pe cari le-am avut.

Mai departe: guvernul a renunțat la alegerile județene în 30 de județe; guvernul evită să facă alegerile parțiale cari vin acum; guvernul a amânat sine die alegerile comunale la majoritatea comunelor din țară.

Guvernul nu mai are nici concursul țării nici al propriului său partid

D. Mihalache: Guvernul nu mai are, nu numai concursul țării, dar nici al propriului său partid. E nemaipomenit ca șeful partidului să spună că nu răspunde de actualul guvern, ca și cum guvernul ar fi al altuia și nu al partidului liberal. Guvernul astfel nu se mai sprijină pe altă încredere decât pe încrederea Coroanei.

Indrăzneala guvernului totuși nu numai că nu scade, dar merge până acolo încât încearcă să prezinte ca opoziție ostracizată, opoziția partidului național-țărănesc; și ca opoziție favorizată, opoziția ce joacă rolul josnic de unealtă a guvernului — deși această opoziție cultivă spiritul anarhic care a dus la răpunerea fostului șef al însuși acestui guvern. Atâta lipsă de demnitate și la un astfel de guvern și la o astfel de opoziție, n'a mai cunoscut țara.

Adaug eșecul politicii economice, moneta, scumpirea vieții, sărăcia istovitoare care face posibilă întinderea boaielor sociale și epidemice falimentul declarațiilor sfârșitoare privitoare la politica de înarmare, nemulțumirile generale ce cresc în valuri, în rândurile producătorilor, consumatorilor, contribuabililor, funcționarilor — pretutindeni la sate ca și la orașe.

Și cu toate acestea guvernul nu cade! Guvernul merge apoi cu îndrăzneala până acolo încât caută să descopere direct Coroana și care fără sancțiuni prompte din partea guvernului responsabil tind să facă propagandă împotriva noastră și fac cor cu mișcările anarhice cari cer răsturnarea ordinii constituționale din țară.

În timpul acesta prestigiul partidului național-țărănesc a mers sporind. Afirm că în țară este o popularitate ca în 1928, în plus cadrele disciplinate și orânduite, pe urma reorganizării statutare și programatice.

Situația externă

Din nefericire, după modesta mea părere, cauzele svârcolirilor politice ale țării, nu sunt numai în interior. Ele poartă și reflexuri

ale unor complicațiuni externe. Va trebui să le examinăm laolaltă; și pentru a avea orizonturi mai largi, și pentru a fi cruțați de decepțiuni și pentru a ne calcula în mod precis pașii noștri.

Iată domnilor, toată lumea are sentimentul că ne găsim în pragul unui nou război. Este necesar să nu pierdem din vedere acest lucru pentru multe motive. Mai întâi dacă intervine un nou război se bulversează multe proiecte în politica internă. Ne îngrijorează profund lipsa de înarmare a țării. Nu din pricina noastră. Apoi e de tras o concluzie de orientare: un nou război mondial pentru România, nu poate aduce nimic în plus. Noi nu avem de așteptat decât sdruncinarea hotarelor noastre, dacă nu pierderea onora din hotarele noastre.

Și totuși! Este de mirare că în țară la noi se formează curente, se subvenționează curente, se utilizează curente, cari pregătesc atmosfera de simpatie pentru popoarele care vor război, după urma căruia să vină jertfe noi de sânge românesc și hotare românești.

Fără nici o exagerare, astfel de curente sunt curente de trădare și împotriva lor trebuie să mobilizăm nu numai partidul, dar trebuie să mobilizăm întreaga țară dela opincă până la vâldică, arătând spectrul războiului nu pentru a cultiva defetismul ci pentru a osândi pe inconștienții sau nemernicii care se fac instrumente de agitație ale popoarelor războinice cu ținte agresive; și pentru a arăta că cei puțin pentru generația noastră locul nostru nu poate să fie decât alături de popoarele care sunt legate să consolideze pacea căci numai acestea pot fi aliatele noastre. (Aplauze.)

Nu este o rivalitate de opoziție trecătoare lupta dintre noi și partidele de dreapta, ci e o luptă cu cauze adânc organice dela care nu putem în nici un chip dezerta (aplauze).

Criza regimului democratic

Domnilor,

Se mai petrece iarăși, peste hotare, un fenomen pe care nu-l putem ignora, pentru că să nu ne așezăm pe pozițiuni greșite, mai dinainte condamnate: este criza prin care trece regimul democratic, este aparența de progres pe care-l fac forțele dictatoriale. Aparent, domnilor, fiindcă vedeți că dictatorii au nevoie și ei de solidarizarea poporului, de solidarizarea masselor. Acel control de „referendum“ însemnează apelul la judecata poporului, la dreptul poporului de a confirma sau răsturna. Este condițiunea esențială a principiului democrat.

În Italia unul din colaboratorii d-lui Mussolini, cei mai intimi, mi-a spus: „este o profundă greșală să se încerce a se imita ce este în Italia. Istoria nu s'a pronunțat. Ce este în Italia e în

In România nu e posibilă dictatura

Este copilăresc să credem că sentimentul dictaturei se încetățenește pretutindeni, pentru că să tragem concluzii că România nu se poate sustrage din această orbită și că cine se grăbește să se încadreze mai repede, al lui este viitorul, apucă locul întâi! E o profundă greșală. Evident că în România condițiunile unei dictaturi sunt și mai grele fiindcă o dictatură și împotriva țării și împotriva Regelui Carol este imposibilă. Ar fi o dictatură de formă care nu ar putea acoperi pe Suveran.

De așa ceva nu poate fi vorba la noi și Suveranul nostru este atât de inteligent și atât de patriot că a spus de multe ori: „sunt contra dictaturii“.

Dar nu putem să nu observăm existența unui guvern cu tendințe dictatoriale (aplauze prelungite).

De ce spun lucrurile acestea? Pentru că noi să ne dăm seama că pe deoparte nu putem intra în mecanismul dictaturii care nu știu de se va înscăuna și pe acolo, dar care nu se potrivește la noi, dar nici nu trebuie să credem că ne putem anchiloza în vechiul sistem parlamentar și că democrația înseamnă să copiem și să imităm din străinătate. Nu! Țara Românească nu a avut nici regim parlamentar authton, nici democrație, avem noi să-i dăm și democrație și regim parlamentar, potrivit condițiilor ei proprii (aplauze).

Mișcările extremiste

În România avem de luptat cu formațiuni noi ce nu pornesc din cauze adânci de prefacere de stat. Sunt convins că ele au două cauze principale:

1. O recrudescență a principiului naționalist, care este generală și firească în noua Europă după triumful principiului naționalităților în determinarea noilor hotare, pe harta popoarelor. Această recrudescență națională este binefăcătoare pentru o țară, care își adună acum fiii ei și care trebuie să pună conștiința națională și primatul românesc la baza oricărui program, (aplauze).

funcție de regimul italian. Mussolini a venit ca o necesitate după eșuarea bolșevismului; distrugând vechile partide s'a creat un gol. Și s'au creat corporațiunile. Nu se știe dacă se vor consolida după moartea lui, ca instituție menită să înlocuiască parlamentarismul. Până atunci corporațiile înseamnă o încercare de democratizare a dictaturii“.

Iată domnilor cum privesc fasciștii de mare intelectualitate, regimul fascist; cu câtă rezervă mai ales când e vorba de a se exporta.

Iar în Germania: elanul în jurul lui Hitler este elanul disperării, care are azi de ales între revoluția internă a sleirii economice și războiul mondial al revanșei morale și tendințelor imperialiste, cu orice risc.

Este bine să ne rămână aceasta în minte pe de o parte pentru a nu pierde din vedere unul din jaloanele mari în orientarea noastră, pentru a ne da seama că avem de cultivat elementul românesc cu un coeficient de puteri sporite. Iar pe de altă parte pentru a ști și lupta împotriva a ceea ce este exagerat de partea cealaltă care trece în șovinism, pentru a ne feri de ceea ce este histeria naționalistă, nu necesitatea naționalistă (aplauze). Evident, că această histerie își are un teren în recrudescența generală.

Dar nu aci este cauza cea mare a umflării curentelor „de dreapta“.

2. La fel ca și extremiștii de stânga, comuniștii, se inspiră din afară și se prezintă cu maimușărea reală formelor noi cari li se par definitive.

Am maimușărit odată formele din afară la 1848, care au dat naștere la atâtea anomalii rezultate din contrastul dintre formulele teoretice și realitățile din țară. Datorită acestor nepotriviri s'au creat sbuciumări în țară și s'a desechilibrat viața economică, politică și morală timp de atâtea decenii.

Este o încercare acum de a se copia din străinătate, formele ce par a fi la modă. De astă dată însă copierea nu este desinteresată, și aci este crima. Nici odată n'au apărut atâtea fițuici, atâtea gazete și atâtea reviste cu origini străine.

In Parlament s'au citat vreo 60-Mi s'a recunoscut de către toate forurile de răspundere legală și morală, că s'a descoperit că apar cu fonduri nemțești. Iată cum se caută să se facă operă de corupție a tineretului și a minorilor intelectualității românești.

Această mișcare are prin urmare mai mult cauze factice, cauze artificiale, vinovate, împotriva cărora trebuie să luptăm cu toate forțele noastre.

Trebuie demascate tendințele vinovate de a se solidariza factorul constituțional cu conspirațiunile forțelor văzute și nevăzute cari în mod vinovat se îndreaptă împotriva partidului național-țărănesc (aplauze).

Atitudinea monarhică a partidului naț.-țărănesc

Dați-mi voie, domnilor, să fac o profesiune de credință care nu este numai a mea, care este și a partidului cu privire la atitudinea monarhică a partidului național-țărănesc.

Sunt un monarhist convins, căci dezvoltarea istorică, structura națională, socială și morală, precum și poziția geografică impun monarhia ca o necesitate națională vitală pentru Țara Românească.

Principiul monarhic se integrează în totul în viața statului nostru și garantează unitatea noastră națională realizată cu așa de grele jertfe.

Fiecare popor are forma de guvernământ care îi convine mai bine și care se naște în mod firesc din necesitățile istorice și din structura sa socială, pentru că o anumită formă de guvernământ nu este numai un principiu de viață permanentă a Statului, ci mijlocul politic suprem care garantează dezvoltarea unui popor în diferitele faze ale evoluției sale.

Fericite sunt popoarele care n'au nevoie să-și schimbe forma politică pentru a trece pe rând prin toate fazele și treptele de civilizație.

Statul englez a făcut în mod strălucit dovadă că punctele cele mai înalte în dezvoltarea civilizației pot fi atinse sub scutul și garanția formei monarhice.

Sunt deci monarhist convins și când afirm acest lucru știu că exprim și sentimentul adânc al masselor partidului național-țărănesc, în perfect unison cu sentimentul națiunii întregi.

Cât privește simțimentele noastre față de M. S. Regele Carol II, ele au fost verificate nu în vremea când afirmarea lor tinea la beneficii, ci atunci când afirmarea lor aducea sacrificii.

Așa se măsoară sinceritatea, adâncimea și permanența sentimentelor.

N'am înțeles și nu vom înțelege să alterăm puritatea lor prin nici un fel de încercare de a le transforma în capital politic.

Credem că niciodată Coroana nu poate și nu trebuie să poarte vre-o ipotecă, și în orice moment deciziile Ei trebuiesc luate numai în funcție de interesele Țării. Dar nici nu putem admite ca acei care eri erau detractorii Suveranului de azi — pentru a avea beneficiile suveranității de atunci — și care au continuat a fi detractori chiar și după întoarcerea Sa în țară, pentru a exercita cel puțin o presiune — nu le putem permite acestora să se improvizeze în apărători ai Suveranului tocmai față de noi.

Din josnice calcule au pornit atunci atitudinile lor defăimătoare; din josnice calcule pornește astăzi atitudinea de lingușire; speranțe de beneficii atunci, speranțe de beneficii azi; nici un risc atunci, nici un risc azi!

Aceasta numim noi cu un termen tare dar sincer **lichelism**. Partidul național-țărănesc nu poate participa la o supra-licitație de lichelism.

Interesul superior al țării ne-a determinat atitudinea și ne-a condus atunci, acelaș interes superior ne conduce azi. Cu riscuri atunci, cu riscuri azi.

Așa înțelegem noi să servim țara. Așa înțelegem să servim Coroana.

A fi monarhist însemnează a lucra din toate puterile pentru prestigiul principiului monarhic și al Dinastiei, înlăturând tot ceea ce l-ar putea întuneca strălucirea.

Fac aici o adevărată profesiune de credință nu numai a mea, ci și a întregului partid.

Istoria popoarelor a înregistrat cazurile când monarhiile prin greșelile lor s'au subminat singure. Este de datoria adevăraților oameni politici să fie atenți, să urmărească cu grije și să evite din vreme tot ceea ce ar putea deveni periculos pentru forma de guvernământ în care cred și la care fim.

Vai de țara, vai de viitorul ei și al Monarhiei, când oamenii politici n'au patriotismul și curajul necesar de a se împotrivi la timp unor greșeli sau unor vederi eronate ale unui Suveran, în interesul superior al națiunii.

Conducătorii, care guvernează sunt direct răspunzători de faptele lor în fața țării, de aceea ei sunt trecători. Suveranul însă este permanent, de aceea El trebuie ferit de răspundere. În fața Sa toți sunt egali, nu pot fi unii prieteni și alții adversari. Toată țara trebuie să fie cu Regele.

De aceea nu trebuie să îndrăznească nimeni a vorbi de oameni ai Regelui, de partide ale Lui, căci atunci s'ar produce impresia că există oameni și partide care împărtășesc alte sentimente și credințe, ceea ce nu este exact și nu este bine.

Dacă omul politic și partidele politice trebuie să aibe devotament și respect pentru Coroană, nu e mai puțin adevărat că trebuie să se respecte și pe ei însăși, precum și pe acei care le-au dat încrederea lor. Aceasta trebuie să le dea curajul de a mărturisi sincer Suveranului credințele lor și de a-și asuma răspunderea demnă a faptelor lor, precum și

consecințele firești cari li impune.

Oricare au fost criticile făcute oricare au fost îndoelele ridicate așa s'a comportat partidul național-țărănesc — și în acest înțeleg să-și traseze liniile de activitate și pe viitor.

Credincioși și respectoși de principiul monarhic, geloși de prestigiul Dinastiei, înțelegem să valorificăm înaltele însușiri ale Suveranului nostru, spre înălțarea țării, ferindu-L realmente de ceea ce l-ar angaja în mod defect, căci răspunderea trebuie fie numai a acelora care guvernează țara. Interesele permanente ale țării și ale Coroanei cer insistență aceasta. Evident că într-o țară, unde atâtea oameni politici eșuați în încercările lor, ce au pierdut toată încrederea poporului, păstrând însă ambiția a mai juca roluri, sunt gata să exploateze orice împrejurare pentru se impune țării cu orice risc pe răspunderea însăși a Statului Suprem, sarcina partidului nostru este extrem de dificilă. Calculul meschin și mărunț ascund sub ipostaza de apărători ai Coroanei.

În contra unor astfel de atitudini la prestigiul Coroanei și monarhiei avem datoria de a lupta cu toate mijloacele.

În consecință partidul național-țărănesc, monarhist prin credințe și principiile sale, exclude oportunismul imoral și dăunăritatea țării.

El nu poate sta pe alte pedecât:

a) afirmarea categorică a necesității unor guverne direct responsabile și rezemate pe propriile forțe cu încrederea deplină a țării;

b) lupta dărză în contra vernelor și partidelor politice care descoperă pe Rege și tind să consume din prestigiul și autoritatea monarhiei, în lipsă de forță și autoritate politică proprie.

În această acțiune demnă și utilă țării, partidul nostru trebuie să dea dovada celei mai înalte coeziuni a tuturor elementelor sale, sporindu-și forțele și consolidându-se cu țara însăși.

Atitudini sincere

Domnilor, ce consecințe tactice se pot desprinde din astfel de convingeri monarhice?

Socotesc că cel dintâi lucru este a adopta atitudini sincere și compatibile și cu prestigiul monarhiei și cu prestigiul partidului.

O monarhie poate avea mari însușiri, poate avea lipsuri.

Nu este o politică înțeleaptă să scormonești dureri pentru a turbura fără să lecuiești. Nu putem adopta astfel de atitudine, și nu vom adopta atitudini cari ocolesc soluțiile, ci de acele cari soluționează problemele.

Oamenii politici au datoria de a feri coroana de tentațiuni ce o pot deseoperi și de a stăvili guvernări cu adevărat responsabile orice influențe străine, — (apauze).

Omul politic trebuie să aibe curajul a spune cu respect și iubire

când este cazul: „Majestate ală nu se poate, și dacă mă silțiplec“ (aplauze).

Aci e leacul, iar aci este portul de forțe în înțelesul lui și decent al cuvântului; partidului să aibă acumulat prestigiul toată forța, încât să spună pu și să poată mult.

Domnilor, astfel de credințe exclud două atitudini: una, mai comodă, ar fi oportunismul cealaltă anti-monarhismul.

Se ventilează și o recunoștință împotriva firei mele, a sentimentelor mele, a conștiinței mele, răspunderei care înțeleg s'o amare ventilează o părere: „politică este o imbinare de realități; nu putem crea alte realități; realitățile sunt cum sunt; și prin urmare să ne acomodăm vremurilor ce face d. Tătărescu și d. Inculeț“.

să continuăm a face noi! E o soluție. Dați-mi voie domnilor, să cred că nu este potrivită intereselor țării și rosturilor partidului nostru o astfel de soluțiune (aplauze).

Nu împiedic partidul. Va hotărâ partidul cum va crede; nu cu mine însă; eu nu înțeleg să merg înainte decât văzând o identitate perfectă, o integrare completă între liniile partidului și între vederile mele personale. Și cred că este o datorie pentru oricine să-și integreze vederile lui personale cu vederile partidului pentru că altfel primind a merge pe mai multe linii, disperăm eforturile și efectele, și lumea nu va înțelege ce voim.

Exclud și cealaltă soluție extremă; antimonarhismul.

Domnilor, dacă ași fi crezut vreodată că acest lucru este util pentru țară, eu mi-ași fi făcut întâi spovedania de conștiință; apoi veneam în mijlocul partidului și spuneam: „am ajuns la această concluzie; dacă și dvs. o împărtășiți mergem pe calea aceasta, dacă nu, mă dau la o parte că nu pot lucra contra convingerilor mele”.

Domnilor, nu am cunoscut pe nimeni, absolut pe nimeni în partid, care să fi adoptat această concluzie măcar intim.

Pe toți i-am văzut convinși de necesitatea principiului monarhic constituțional în țara românească.

Atitudinea noastră constituțională deci are să fie căutată între aceste poziții extreme.

Domnilor, cred că se desprinde din cele ce am spus o linie foarte logică, foarte clară, cel puțin pentru mine personal. Este atitudinea de expresie, de cuvinte, de declarații decente și nelipsite de prestigiul cuvenit Regelui și principiului monarhic, dar hotărâtă în fapt, pentru ca să facem imposibilă turburarea mecanismului constituțional

Inscenările guvernului

Cunoașteți inscenările guvernului cu contra-demonstrațiuni proiectate pentru aceiași zi cu opoziția de care dispune crezând că ne intimidează. — conștient de slăbiciunea sa, în orbirea cu care-și caută salvarea guvernul, vrea să tragă profit din încăerarea forțelor opoziționiste inconștient că se seamănă anarhia în țară, cu toată primejdia de a se aprinde focul ca să nu poată fi stins. (Aplauze.) Nu ne-am lăsat impresionati. Am hotărât să facem această adunare cu orice mijloace. Evident că ne-am dat seama că trebuie să o facem fără trenuri, în luptă nu numai cu forțele guvernamentale și ale opoziției sale comandate, o opoziție care n'a suflat niciodată nici un singur cuvânt împotriva guvernului, adăugând la aceste mijloace noi, în urma interzicerii guvernului: lupta cu armata, jandarmeria, aparatul administrativ, ne dădeam seama, zic, că nu mergem la o mare demonstrațiune ci la o mare bătălie. Totuși am hotărât să înfrângem obstacolele cu orice risc.

În ziua de 8 Noembrie am avut audiență la Majestatea Sa. Majestatea Sa mi-a făcut un apel clar și categoric să amân această

cașa precum este determinat în pactul nostru constituțional (aplauze frenetic).

Rolul gărzilor țărănești

Gărzile țărănești pe care le-am improvizat la Mehedinți și al căror efect s'a văzut, — trebuie să fie o realitate permanentă atâta vreme, cât doctrina violenței va fi lăsată de guvern să se resfețe pe câmpul politic al țării noastre.

Ei bine, la o astfel de luptă cu nu pot merge decât cu integritatea forțelor partidului, fără nici o șovăire, pe o singură linie, ca să am liniște în spate, ca să folosesc prestigiul unanimității și să recoltăm efectele unității de acțiune pe liniile partidului pe cari le veți stabili dvs. aci (aplauze)

Și acum aflați, domnilor, că în felul deschis cum v'am vorbit dvs. aci, mi-am permis să vorbesc deschis și cu adânc respect și loialitate convenită Suveranului țării, față de care simt obligația a-l informa corect și loial (aplauze).

A trebuit să suspendăm demonstrația dela 14 Noembrie în urma apelului pe care ni l-a făcut Majestatea Sa. Cunoașteți condițiunile în care se pregătea adunarea dela 14 Noembrie. Era să fie punctul culminant al demonstrațiilor noastre, după uriașele demonstrațiuni regionale ce avuseseră de scop și popularizarea ideologiei noastre, și acțiunea de dărâmare a guvernului, potrivit hotărârii congresului din Aprilie 1935. Aceasta și prin influențarea opiniei publice și prin influențarea factorului constituțional, urmărind același efect pe care l-am urmărit în 1928 la Alba Iulia în Mai, pentru ca să ajungem la guvern în Noembrie care și Regenta s'a decis să asculte glasul țării.

adunare. Nu pot reda restul audienței ci mă opresc numai la această cerință a Majestății Sale de a amâna adunarea.

A urmat a doua zi și audiența d-lui dr. Lupu.

Am socotit cu toții că e imperios necesar amânarea acestei adunări ca un omagiu Suveranului — și am amânat-o.

Domnilor, ne-am dat seama, că am făcut o mare jertfă pentru partid.

Considerăm însă, domnilor, că această jertfă este un activ iar nu un pasiv pentru partid.

La audiența din urmă — și rezum același lucru — am susținut Majestății Sale de ce guvernul nu mai poate continua și necesitatea ca, Coroana să rămână mereu acoperită prin guvernări realmente responsabile.

Și eu cred domnilor, că aceasta trebuie să fie linia noastră de conduită, sinceri și leali, și respectuoși față de tron — credincioși față de țară, potrivit obligațiilor noastre programatice.

**Rugăm
achitați
abonamentul**

Partidul național-țărănesc este nădejdea țării

Noi suntem nădejdea țării. Țara nu și-a găsit până acum echilibrul ei firesc. Acest echilibru nu-l pot da nici desechilibrării dela dreapta nici desechilibrării dela stânga. Acest echilibru nu-l pot da capetele cari au dat faliment, în toate întreprinderile lor. Acest echilibru nu-l poate da decât un partid care știe să-și păstreze cumpătul și direcția în mijlocul furtunilor, ancorat în adâncurile sufletului nației și care se încălzește continuu la focul ce înflăcărează inima acestui popor.

Dacă partidul nostru nu este în stare să canalizeze asupra lui toate marile speranțe de viitor ale țării, atunci masele pot să-și piardă încrederea în partidele de ordine și să alunece spre partidele extremiste.

Conștient de misiunea ce ne indică însăși nașterea noastră, avem datoria de a ne păstra pe linia firească privind în față cu curaj toate obstacolele.

A rezista pe poziția noastră;

a îndrepta atacurile de pe poziția noastră; a cuceri pe poziția și pentru poziția noastră este cea dintâi lozincă.

Această poziție este însă o poziție de continuă mișcare, activitate, creație, fie la guvern, fie în opoziție.

Să reexaminăm forțele, să le orientăm, să le reinsuflețim să le punem în ordine de bătaie, să dărâmăm guvernul.

Respectuoși față de principiul monarhic, tot așa de respectuoși de principiul realei și sincerei responsabilități constituționale ale guvernului.

Intransigenți în țintele noastre, demni în ținuta noastră.

Domnilor, cu aceste simțiminte vom supune desbaterilor dvs. judecata atitudinii și activității de până azi a conducerii centrale. Din ele veți avea a proiecta liniile de mișcare pentru viitor. — Veți lua hotărâri asupra punctelor din ordinea de zi care vi s'a înfățișat.

Expunerea mea v'a lăsat desigur impresia că vom desfășura o campanie de opoziție.

Așa se începe o campanie de guvernare.

Partidul nostru are toată îndreptățirea să creadă că pregătirile trebuie făcute pentru campania de guvernare.

Dar o guvernare rodnică se pregătește prin o campanie de opoziție rodnică.

Cu cât vom fi mai capabili de luptă opozițională, cu atât vom fi mai gata de guvernare

Pregătirile noastre se fac deci și pentru una și pentru alta.

Desăvârșiți programele locale care completează programul general.

Și fiți gata de mobilizare în tot momentul.

Mișcarea noastră se face pe busolă sigură, dacă plecăm dela conștiința misiunii și forței proprii și ne îndreptăm țelurile noastre spre inima poporului românesc, care așteaptă deschisă, în suferință și speranță.

Moțiunea

D. Virgil Madgearu a dat cerțire următoarei moțiuni:

Comitetul Central Executiv al partidului național-țărănesc s'a întrunit în zilele de 28 și 29 Martie la Clubul Central.

Ascultând expunerea d-lui Ion Mihalache, președintele partidului asupra situațiunii politice și în urma discuțiilor cari au avut loc;

Constată că situațiunea în care a fost adusă țara prin activitatea actualului guvern a devenit intolerabilă;

Anarhizarea vieții economice, sărăcia țărănimii, a populațiunii muncitorești și a micii burghezii; întinderea nestânjenită a bolilor, mizeria, prăbușirea monedei naționale și ruina creditului țării; fiscalismul excesiv, nedrept și abuziv;

Haosul administrativ prin amânarea continuă a alegerilor și menținerea comisiunilor interimare;

Prelungirea stării de asediu și cenzurii, justificată exclusiv prin nevoia de a acoperi slăbiciunea guvernului și actele de incorectitudine și corupție;

Anarhizarea vieții publice, prin încurajarea curentelor extremiste, care cultivă și răspândesc spiritul de violență până și în școlile statului și organizațiile oficiale de educare a tineretului;

Întârzierea vinovată a acțiunii de înarmare a țării;

Primejduirea continuității politicei noastre externe naționale, bazată pe tratate și legăturile de alianțe firești.

Țara conștientă de incapacitatea totală a guvernului și-a manifestat în mod continuu dorința înlăturării lui atât în alegerile administrative cât și în alegerile parțiale parlamentare.

Deasemenea ea a indicat clar încrederea ei în partidul național-țărănesc, eșit victorios și în ultima consultare dela Mehedinți și Hunedoara.

În aceste condițiuni guvernul nu mai are nici o bază consti-

tuțională, cu atât mai mult cu cât nu e respins numai de țară, ci de însuși partidul din care emană, șeful lui declarând că nu răspunde de politica guvernului.

Comitetul Central hotărăște:

Să intensifice acțiunea de răsturnare a guvernului dând în acest scop împuternicire conducerii centrale să ia măsurile corespunzătoare.

Să organizeze lupta pentru apărarea libertăților publice grav amenințate.

Să se împotrivescă din toate puterile sistemului de guvernare care descoperă Coroana și lipsește țara de posibilitatea de a stabili răspunderile reale și efective, cerute de Constituția țării, precum și la ori care încercări

de turburare a colaborării normale dintre Coroană și țară.

Comitetul Central Executiv își exprimă încrederea desăvârșită în d. Ion Mihalache, președintele partidului.

Manifestă hotărârea nestrămutată de a păstra unitatea de acțiune a partidului.

Se declară în totul de acord cu concepția politică înfățișată de președintele său, adoptată încă din Aprilie 1935 în unanimitate de congresul general.

Împuternicește pe președintele său să ia toate măsurile tactice dictate de împrejurări și-l asigure de executarea lor unitară.

Această moțiune a fost votată prin aclamații, în unanimitate.

IN ORAȘUL ARAD

Primăria liberală și suburbiile

S'a spus de mult că comisiile interimare liberale nu-și sparg mult capetele cu felul cum trebuie conduse treburile comunale. Nu mai reamintim cetitorilor noștri fapte petrecute sub comisia demisă astăvară. Ne mărginim să arătăm felul cum se îngrijește actuala conducere orășănească de suburbiile orașului locuite mai cu seamă de români.

Este lucru știut că fostul primar al orașului Arad d. Dr. Cornel Luțai începuse o campanie de refacere a întregului oraș. Planul dsale preconiza o refacere plecând dela centru spre periferie, cu gândul de a face orașul mai atractiv pentru străinii ce ne caută și cari lasă bani aci. Guvernul național-țărănesc fiind nevoit să plece d. Luțai a fost silit deasemenea să plece. Au venit, după scurtă întrerupere, comisiile interimare ale liberalilor.

Ătăm acum că nu de mult comisia interimară, care promisese să se ocupe în special de suburbii, a dispus să se ridice tot al doilea bec electric din suburbia Dârnea cu scopul de a se face economii lăsând suburbia în înunec. Se spune că aceste becuri s'au adus tot în centru ca să facă mai multă lumină agreațiilor acestei conduceri. În timp ce bugetul este mărit cu câteva milioane de lei comisia interimară face economii în dauna suburbiilor locuite de români dar nu cruță nimic în centrul prea puțin românesc.

Va apare

Almanahul orașului și județului Arad, cuprinzând adresele tuturor notarilor, primarilor, preoților, învățătorilor, avocaților, întreprinderilor, comercianților, meseriașilor etc., atât din oraș, cât și din județ.

D. Prefect dă ordin Generalul Cantacuzino a denunțat pe d. G. Beza

O nouă senzație pe frontul Gărzii de fier

Am scris despre chestiunea composoriatului urbarial din Buteni și am arătat că vechea conducere, tutelată de anumite foruri din capitala județului, nu înțelege să predea gestiunea noii conduceri aleasă de curând de către totalitatea membrilor composoriatului.

Pentru că vechiul comitet susținea că alegerea nu s'a făcut cu respectul legilor sau că, a suferit de un oarecare viciu, membri composoriatului au decis să ceară o nouă convocare a adunării generale pentru o nouă alegere care să dovedească încă odală și în mod definitiv că dorința membrilor este: să plece vechea conducere și să se instaleze un nou comitet care să se bucure de încrederea tuturor membrilor.

Ailăm acum că această dorință a membrilor composoriatului nu poate fi satisfăcută deoarece se amestecă dl prefect al județului. Dsa care, probabil, are simpatii pentru vechiul comitet, a dispus notarului comunal să nu convoace adunarea generală a composoriatului urbarial, deși majoritatea mare a membrilor au cerut-o, pentru motivul că spiritele sunt prea agitate.

Iată un lucru pe care-l credem și noi. Spiritele sunt prea agitate. Dar de ce nu se întrebă d. prefect, care este cauza agitației? Și fiindcă Dsa nu cunoaște mobilul agitației îi facem serviciul să-i arătăm noi această, pentru a-l determina să revoace ordinul dat. Noi suntem siguri că o va face dacă bineînțeles interesele partidului dsale nu-i vor dicta altă măsură.

Ei bine, motivele agitației în sânul composoriatului sunt în primul rând: lipsa unei autorități care, ascultând și cunoscând doleanțele, nu mai puțin rezultatul alegerilor efectuate, să așeze în funcție noua conducere în care și-a pus încredere întregul composoriat. Cei noi au fost aleși doar cu unanimitate. Al doilea motiv pentru care composoriatul este în agitație este tocmai această nelămurită, deși în aparență justificată, intervenție a dlui prefect, care nu vrea să înțeleagă că agitația o pricinuește tocmai rămânerea vechiului comitet în fruntea treburilor composoriatului. Un comitet împotriva căruia membri composoriatului au făcut denunț penal la parchet.

Ș'apoi să fim sinceri. Afirmațiunea că spiritele sunt agitate este cel puțin ridicolă. Nu este adevărat. Membri sunt nemulțumiți din cauza acestor măsuri pe cari numindu-le abuzive nu exagerăm. Sunt nemulțumiți din cauza acestor măsuri pe cari numindu-le abuzive nu exagerăm.

Mobilul măsurii dlui prefect îl cunoaștem deasemenea. Vechii conducători sunt susținuți de liberali. Sunt doar

singurii liberali din comuna Buteni. În schimb aceia cari au fost aleși în cursul lunii Februarie, noul comitet, și marea majoritate a membrilor composoriatului sunt de alt crez politic, sunt național-țărăniști. Dar d. prefect înțelege să conducă și aceeași organizație cum se conduc toate instituțiile din țară: cu minoritățile liberale împotriva majorităților național-țărăniște.

Noi avem o oarecare încredere în bunele intențiuni ale dlui prefect. Iată de ce avem încă nădejde că peste comentariile noastre, de altfel întemeiate, dsa va lua măsuri să înceteze abuzul și să vină la conducere reprezentanții majorității spre a înlătura pe aceia cari sunt sub cercetare penală și și-au pierdut încrederea membrilor.

Poșta redacției

Dlul Ioan Ciucur, primarul comunei Cil. Am primit întâmpinarea Dtale la articolul nostru din No. 7. Regretăm însă că nu-i putem da loc în numărul de față. Legea presei la care te referi Dta ne obligă să dăm loc unei desmințiri și nicidecum să inserăm laude pe care și le faci singur. Dacă Dta săvârșești lucruri demne de laudă publică las-o asta în grija noastră. Nu ne ferim să laudăm oameni de ispravă.

Dacă și cu tot dinadinsul să apară o desmințire te rugăm să te mărginești la chestiunile ce și s'au imputat.

Te sfătuim însă să nu te lași indus în eroare și să semnez invective pe cari și le trece în scrisoare sfătuitoare Dtale, care încearcă să ne jeneze prin Dta. Acest sfătuitoare nu poate fi decât un liberal și cât valorează un astfel de liberal o știm noi.

Dacă te simți absolut nevinovat în ceea ce și s'a imputat răspunde așa cum îți este vorba Dtale, românește. Nu semna lucruri pe cari și le-a scris altul și cu atât mai puțin expresiuni a căror înțeles îți este necunoscut.

D. Lăzărescu este rugat a cerceta pe d. director al ziarului spre a discuta modalitățile angajării pentru care s'a oferit.

Cetiți Românul

Redactor resp.:
prof. ILIE ARDELEAN
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
str. V. Goldiș (f. Românului) Nr. 6.
PUBLICAȚIUNILE se primesc la administr
Manuscrisele nu se înapoiază.
ABONAMENTUL:
Pentru țărani 100 Lei pe an
Pentru orașeni 200 Lei pe an
Pentru instituții: Pe un an 400 Lei
în străinătate dublu.

Se răspândise în întreaga țară știrea că fostul comandant gardist d. George Beza, tovarășul de altădată al căpitanului Corneliu Zelea Codreanu, îi adresează acestuia o sanzațională scrisoare prin care denunțase tot ce știa că se petrece în sânul Gărzii de fier, intitulată acum „Total pentru țară“. Această scrisoare a ridicat vălul de pe această organizație pe care o înființase și finanțase însăși d. Vaida, pe acele vremuri ministru de interne. Așa spune cel puțin d. Beza în scrisoarea dsale.

Mai arătase d. Beza în cea scrisoare care a făcut atâtă valvă că d. general Cantacuzino, pe care autorul scrisorii îl face descendent din Cantacuzinii ce s'au făcut faimoși în patru secole din istoria neamului românesc, prin asasinat și trădări, îl îndemnase să săvâr-

șească un asasinat asupra marului industriaș Max Așunț. Asasinatul fusese cerut de către un alt mare industriaș, anume C. Orghidan, membru al partidului liberal. Pentru acest asasinat d. general Cantacuzino ar fi primit, după afirmațiunile fostului comandant de legiune, o sumă de 20.000 lei.

Scrisoarea dlui Beza mai arăta între altele că d. Corneliu Zelea Codreanu nici n'ar fi român. După d. Beza strămoșul dlui Codreanu a fost polon, cu numele de Selinszky, iar mama dlui Corneliu Codreanu ar fi germană. Așa că în vinele tinărului patriot român nu prea curge sânge românesc.

Ca urmare a acestei scrisori d. general Cantacuzino a denunțat pe fostul comandant de legiune pe d. Beza că a voit să împiedice alegerile din anul 1933.

Parchetul s'a sesizat și a citat pe denunțat pentru un interogatoriu. D. Beza a recunoscut că în adevăr a voit să zădărnicească alegerile. Acest fapt va fi încadrat în legile Mărzescu-Mironescu și va fi pedepsit cu închisoare dela cinci la zece ani.

Pe vremea când voise să zădărnicească alegerile d. Beza a fost membru al aceleiași Gărzi de fier din care făcea parte și denunțătorul în speță d. general Zizi Cantacuzino.

Zilele acestea a apărut într'un ziar din București o altă scrisoare semnată de legionarul Ion Vlad, care confirmă întru toate ceea ce a spus d. Beza în scrisoarea sa.

Destăinuirile legionarului Vlad produc o nouă senzație pe frontul gărzii de fier și pun această organizație răsbotezată în Total pentru țară într'o curioasă lumină.

7 miliarde lire italiene

Potrivit unei declarații a unui reprezentant din ministerul de finanțe al Italiei războiul abisinian a costat din 20 Iunie 1935 până azi 7 miliarde 120 milioane lire italiene. Această cifră calculată în lei la cursul de numai 10 lei lira face 71 miliarde 200 milioane de lei. Dacă ne dăm seama că bugetul țării noastre cuprinde cca 20 miliarde lei anual, ne putem imagina ce sumă enormă este suma de sus. Ea ar putea satisface nevoile țării noastre timp de trei ani de zile și ar mai rămânea încă 10 miliarde de lei ca să ne putem înarma oastea sau să ridicăm agricultura din starea primitivă în care se găsește.

Amânarea executării lui Hauptman Bruno.

Presupusul asasin al fiului colonelului Lindberg, care și-a câștigat faima străbătând primul distanța peste oceanul Atlantic în zbor, Hauptman urma să fie executat Miercuri 1 Aprilie. Cu câteva minute înainte de a se proceda la executare pe scutul electric, guvernatorul a amânat executarea cu 48 ore. Aceasta datorită unei lungi întâmpinări depusă de apărătorul lui Hauptmann și datorită faptului că avocatul Wendel a făcut declarații că el este răpitorul și asasinul fiului lui Lindberg.

Curtea cu juri din Mercer cercetează cazul lui Wendel.

D-nii abonați sunt rugați să plătească abonamentul

Firma RELIEF Arad, Str. Eminescu 32

Primește orice lucrări de gravaj, tipărituri în relief și ștampile de cauciuc.

Oferă de pace a dlui Hitler

Ribbentrop, ambasadorul Germaniei la Londra a predat dlui Eden, ministrul de externe al Angliei, răspunsul țării sale la propunerea puterilor locariene.

Acest răspuns are o înținere de 25 pagini și cuprinde 17 puncte și anume:

1. Statele ce urmează să ia parte la acordurile proiectate să aibă drepturi egale.

2. Discușiunile, ce vor dura până la semnarea pactului de neagresiune, să nu se nîndă mai mult de 4 luni.

3. Dacă Franța și Belgia primesc aceste condițiuni, Germania nu va mări — în acest răzsimp — efectivul trupelor din Renania.

Punctele 4—7: Anglia, Italia și un stat neutral vor forma o comisiune care să supravegheze executarea punct. 3.

Punctele 8—10. Germania, Franța și Belgia și încă 2 state garante, se vor înfruni spre a discuta. Aceste discuțiuni vor începe numai după alegerile din Franța, vor fi prezidate de un reprezentant englez și vor avea drept obiect pactul de neagresiune oferit de Germania pe timp de 25 ani. Anglia și Italia urmează să semneze proiectul ca puteri garante. Germania este gata să ofere și sprijin militar, dacă astfel de obligațiuni i s'ar impune prin acord.

11. Germania oferă un acord aerian.

12. Olanda poate intra în acest acord al țării occidentale.

13—14. Obligă Franța și Germania să evite orice acțiune de ordin cultural și educativ ce ar putea influența bunele raporturi dintre ele.

Franța și Belgia se obligă să supună aprobării poporului aceste acorduri prin votare.

15. Germania e gata să intre în relațiuni cu vecinii săi din nord și sud-est în sensul proiectului de neagresiune.

16. Germania e gata să reintre în sânul Ligii Națiunilor, momentan după încheierea acestor acorduri, în speranța că în chestiunea egalității de drepturi privitoare la problema coloniilor se vor pronunța la Geneva la timp potrivit declarațiunii în sensul că actul fundamental a Ligii se va separa de actul dela Versailles.

17. Se va alcătui o comisie arbitrală internațională, care va supraveghea respectarea acordurilor încheiate.

În partea a treia a propunerii germane se ridică problema înarmărilor. Germania cere ca după asigurarea păcii în Europa, să se cadă de acord asupra încetării utalizării carelor de luptă și a artileriei grea.

Germania mai propune că întrucât nu s'ar putea ajunge la înțelegere pe baza acestor propuneri, să se înscrie în ordinea de zi lămurirea problemelor de ordin economic.